

“Las mujeres, empujadas al cuidado por la división sexual del trabajo (que genera normas sociales que indican que son ellas las que deben cuidar), han de desarrollar estrategias para manejar las múltiples presiones de su vida personal, responsabilidades familiares y domésticas, y su vida social y profesional, en un contexto inflexible de servicios públicos y privados”.

Marika Morris.

CONSTEL·LACIONS

Na Glòria i na Cristina entren i seuen a una taula.

CRISTINA: Què vols prendre?

GLÒRIA: Una til·la.

Na Cristina fa una senya al cambrer.

CRISTINA: Dues cerveses.

GLÒRIA: Cristina, de veres, ara no puc beure.

CRISTINA: *(Al cambrer)* Que sigui una.

GLÒRIA: Gràcies.

CRISTINA: Bé, jo et deix. Me'n vaig.

GLÒRIA: Què? No te'n pots anar. I la cervesa?

CRISTINA: La cervesa és per tu. Molta sort.

GLÒRIA: No te'n vagis.

CRISTINA: No em quedaré aquí a fer d'espelma. A més, he quedat.

GLÒRIA: Quina hora és?

CRISTINA: Falta un quart d'hora llarg.

GLÒRIA: No te'n vagis, espera un poc més.

CRISTINA: Mamà...

GLÒRIA: Si te'n vas, jo me'n vaig.

CRISTINA: Mamà, no siguis ridícula.

GLÒRIA: Això no té cap ni peus. Crec que... *(s'aixeca)*

CRISTINA: Tu no et mous d'aquí. Has de fer això. Ho has de fer.

GLÒRIA: És absurd.

CRISTINA: Que nooo. Seu.

Glòria s'asseu.

CRISTINA: Escolta'm. T'has de tranquil·litzar. Treu-li el drama. Què és el pitjor que pot passar si no surt bé? Només hauràs perdut unes hores de la teva vida. I això de perdre tampoc és del tot cert. Has sortit, beuràs una cervesa... Quant de temps fa que no entraves en un bar?

GLÒRIA: Ni ho sé.

CRISTINA: Ho veus?

GLÒRIA: Quina hora és?

CRISTINA: Dos minuts més tard que abans.

GLÒRIA: No tenies dret a fer-me això.

CRISTINA: No t'he fet res.

GLÒRIA: Idò ja em diràs què faig aquí.

CRISTINA: Tens una cita amb un senyor a qui li ha agradat el teu perfil. I com a tu t'havia agradat el seu... *match!*

GLÒRIA: Vols dir que a TU t'havia agradat. Jo ni sabia que existia aquesta cosa.

CRISTINA: No et facis l'antiga, mamà, que no ho ets. Aquesta aplicació. És una aplicació.

GLÒRIA: Idò aquesta aplicació. No sabia que era tan fàcil.

CRISTINA: Cinc minuts per fer-te el perfil, dos minuts mirant fotos d'homes per seleccionar els que t'agradaven...

GLÒRIA: Que t'agradaven a tu....

CRISTINA: I un minut més per tenir un *match*. Quatre minuts de *xatejar* amb ell, i quedar. Total, dotze minuts.

GLÒRIA: I aquesta aplicació la fas servir normalment, tu?

CRISTINA: No, està especialitzada més amb gent de la teva edat. Jo en faig servir una altra.

GLÒRIA: Ja parlarem, tu i jo.

CRISTINA: Si el que vols dir és gràcies, no es mereixen.

GLÒRIA: En això estic d'acord.

CRISTINA: Entenc que t'ha vingut de nou.

GLÒRIA: És que no estic preparada.

CRISTINA: No estàs preparada per quedar amb un amic i fer un beure, tranquil·lament?

GLÒRIA: Amic? Però si no el conec!

CRISTINA: No es tracta de que et casis amb ell, només de parlar, conèixer-vos, res més. Vida social, mamà. Vida social. Som éssers socials i estam fets per relacionar-nos. Has passat els darrers anys enclaustrada. Ara ja s'ha acabat.

(Pausa)

GLÒRIA: Se suposava que m'havia de sentir alleugerida. I en part m'hi sent, eh? Però...

CRISTINA: L'enyores.

GLÒRIA: Sí.

CRISTINA: Ja.

GLÒRIA: Encara ara, quan pas per davant la seva habitació... bé, és igual.

CRISTINA: És una merda, mamà. No et tocava fer-ho a tu.

GLÒRIA: I qui ho havia de fer?

CRISTINA: Tu no. En tot cas, mon pare.

GLÒRIA: Deixem-ho córrer.

CRISTINA: Era sa mare, no la teva.

GLÒRIA: Ell no hauria sabut cuidar-la.

CRISTINA: Clar que n'hauria sabut, n'hauria après, com tu. Què passa, que les dones tenim un gen que ells no tenen?

GLÒRIA: Ell no podia deixar la feina.

CRISTINA: I tu sí?

GLÒRIA: A mi em varen deixar reduir la jornada.

CRISTINA: Sí, bé, el primer any. I després què? I ara, qui te la torna, aquella feina?

GLÒRIA: No importa, en tenc una altra.

CRISTINA: Ni t'agrada tant ni està tan ben pagada.

GLÒRIA: Jo l'estimava molt, la sogra.

CRISTINA: I jo, però aquesta no és la qüestió. I els dos darrers anys ja ni era la teva sogra.

GLÒRIA: I què havia de fer? Deixar-la al carrer quan ton pare i jo ens vàrem divorciar? A la teva padrina? És això, que m'estàs dient?

CRISTINA: No. El que dic és que ell se la podria haver endut amb ell. O se'n podia haver anat a ca el conço, que també és fill seu. Seria més natural, no?

GLÒRIA: Vares sentir que ell s'ofereís? Perquè a mi no em va dir res.

CRISTINA: No, ben alerta. És normal, també tenia una feina molt més important que la teva.

GLÒRIA: Per mi ha estat una decisió ètica, i prou.

CRISTINA: Una decisió ètica és quan un decideix lliurement, no quan es troba que no té elecció.

GLÒRIA: No vull discutir això ara, Cristina.

CRISTINA: Perquè saps que tenc raó. I el que dic és que per molta pressió que tots t'haguessin posat a damunt, no series més mala persona si t'haguessis negat. Tothom té dret a no renunciar a la

seva pròpia vida.

GLÒRIA: Quina hora és?

CRISTINA: (*Mira el rellotge o el mòbil*) Tretze minuts. Però de totes maneres, el problema no hauria de ser només qui deixa la feina. El problema és que algú hagi de deixar la feina. Ens diuen que és un tema familiar, però no ho és, mamà. Tu, cuidant la padrina, no és només un tema domèstic, o familiar. És una responsabilitat social.

GLÒRIA: I ara per què em surts amb això?

CRISTINA: Perquè durant tot aquest temps no n'he estat conscient. Ha estat ara, a la universitat. Pel treball aquest que et comentava de sociologia, he vist dades, he llegit estudis...

GLÒRIA: Cristina, per favor, ara no.

CRISTINA: És que m'he esgarriat, mamà. Un dia ha d'explotar, això.

GLÒRIA: He fet el que havia de fer.

CRISTINA: Ara ja no parl de tu, ni de la padrina. Parl de tot, del sistema, que està muntat damunt les esques de les dones. Per què sempre som nosaltres que hem de renunciar a la nostra vida per fer la feina que no es veu? És una cadena. Qui va cuidar la teva padrina?

GLÒRIA: La tia Cati.

CRISTINA: Ho veus? És que em pos nerviosa, perquè em pareix tan injust! Hem de començar a repartir les responsabilitats una miqueta millor, no? Que ja són molts de segles de *pringar*.

GLÒRIA: Cristina, ara no em facis un discurs.

CRISTINA: És que és pervers, mamà. En el fons, tu no podies fer res més. Tothom esperava que cuidassis la padrina. És més, mira què et dic, si ho hagués fet el papà, molta gent t'hauria criticat a tu, per orgullosa.

GLÒRIA: Molt bé, tens raó. És injust, molt injust. Què proposes?

CRISTINA: Que comencem a dir que no, que ja n'hi ha prou. Passar-nos pel forro la nostra «abnegació natural», i plantar-nos. Que ja està bé, que no és només un problema nostre, que no podem estar tan soles en això. Hem d'evidenciar que aquí hi ha un conflicte. I si la teva generació encara no és capaç de fer-ho, ho haurà de fer la meva.

GLÒRIA: I què vols que et digui, Cristina? Que pareixia que la meva generació es menjava el món i en el fons continuam repetint models? Idò mira, potser sí. M'he passat quatre anys cuidant de la meva sogra malalta, perquè se suposava que era el que havia de fer, perquè pràcticament no hi havia ni un punyetero ajut per pagar a un professional. Quatre anys! Rentant-la, donant-li el menjar a la boca, vestint-la i passejant-la amb la cadira de rodes. M'hi he deixat la salut, sí. Però saps el que et dic? Que ho tornaria a fer. Et jur que si hagués de tornar a triar, faria exactament el mateix. I potser sí que tens raó, i ens hem de negar, i hem de dir que no, que ja està bé, i hem de forçar un conflicte, potser sí que és el que tocava. Però qui ho fa? Qui és la valenta que diu «no», «no cuidaré a ma mare», «no cuidaré al meu home», «no cuidaré al meu fill malalt»? Som persones! Tenim consciència! Tu creus que jo podria viure tranquil·la si no hagués fet el que he fet? Jo vull poder-me mirar al mirall cada dia! Quatre anys, sí! Quatre anys cuidant-la, quatre anys veient com s'apagava cada dia un poc més. Jo l'estimava! Però això no era vida, no era vida per ella, ni era vida per jo. I jo volia que s'acabàs, per favor, que s'acabi, pensava a moments, per favor! I ara ja no hi és, i jo no sé què he de fer. No sé què he de fer amb el meu temps, ni amb la meva vida. I tu vens, i em renyes per haver-me'n fet càrrec de la teva padrina, i em concertes una cita amb un home que no conec i em fiques dins aquest bar, i jo no vull estar aquí, no vull estar aquí perquè estic nerviosa, i el que faria ara és començar a córrer, molt aviat, començar a córrer i desaparèixer d'aquesta ciutat. I ara m'escolt a mi mateixa i em veig absurda i fora de lloc, per contar-li tot això a la meva filla de vint-i-dos anys que em vol donar lliçons a mi, quan se suposa que som jo qui te les hauria de donar, jo som qui hauria de ser un model per tu, però no puc, perquè ara mateix no sé ni qui som, perquè ho he intentat, però no puc ser la dona perfecta, la mare perfecta, la nora perfecta, no puc perquè... perquè és massa pes i se'm romp l'esquena.

(*Plora. C li passa un mocador de paper*)

CRISTINA: Perdona, mamà. Tenies raó. No hauria d'haver tret el tema. No és el moment.

GLÒRIA: No és tan fàcil dir que no, saps?

CRISTINA: No he dit que ho fos.

GLÒRIA: La teoria està molt bé, així, en abstracte.

CRISTINA: Ja ho sé, però és necessària, perquè ens dóna perspectiva.

GLÒRIA: No sé què em passa, darrerament em costa molt poc plorar.

CRISTINA: És el dol.

(Pausa)

GLÒRIA: Avui se n'han duit la cadira de rodes.

CRISTINA: L'associació aquella?

GLÒRIA: Sí.

CRISTINA: Al manco s'aprofitarà.

GLÒRIA: Sí. Per una vegada que em pint...

CRISTINA: Deixa'm. *(Li agafa el mocador i li torca els ulls cuidant que el rimmel no s'escampi)*

GLÒRIA: S'ha escampat tot, no?

CRISTINA: No, està bé. Estàs guapa.

GLÒRIA: No pots mentir a ta mare, no t'ho vaig ensenyar?

CRISTINA: Estàs guapa, mamà. De veres. Ets guapa.

GLÒRIA: Quina hora és?

CRISTINA: Deu minuts.

GLÒRIA: Cancel·la-ho, per favor.

CRISTINA: Segura?

GLÒRIA: Sí.

CRISTINA: Deixa'm el teu mòbil, li enviaré un missatge.

(Na Glòria treu el mòbil de la bossa i l'allarga a na Cristina. Na Cristina l'agafa i el mira)

CRISTINA: Tens dos missatges seus.

GLÒRIA: Què diu?

CRISTINA: Diu que...el disculpis...

GLÒRIA: No ve. Mira, millor. Au, ja està. Tants de nervis per res.

CRISTINA: No, sí que ve, però que fa un poc tard, perquè...

GLÒRIA: Perquè què? *(Na Cristina continua llegint, sense contestar)* Cristina! Perquè què? *(Na Cristina li passa el mòbil, però na Glòria no l'agafa)*

CRISTINA: Mira-ho tu mateixa.

GLÒRIA: Llegeix-m'ho tu, ara no em facis posar les ulleres.

CRISTINA: «La meva mare no pot estar tota sola, depèn de mi, i la persona que m'havia de substituir avui vespre m'acaba d'avisar que arribarà mitja hora tard.»

Na Cristina i na Glòria es miren.

GLÒRIA: És una broma? Cuida la mare malalta? Però a quina aplicació m'has ficat ?

CRISTINA: Quan hem xatejat no ha dit res.

GLÒRIA: Home, normal. Jo tampoc ho hauria fet.

CRISTINA: Espera, obr el segon missatge. «Em sap moltíssim de greu, i sé que és demanar molt quan encara ni ens coneixem, però si poguessis esperar-me, t'ho agrairia molt. M'aniria molt bé poder sortir i distreure'm un poc.» Res, mamà, ho cancel. Només et falta això avui vespre. Li diré que no pots quedar-te perquè... jo què sé... qualsevol cosa. Mira, no li posaré ni excusa. No et pots quedar i punt.

GLÒRIA: Espera. No cancel·lis.

CRISTINA: Mamà.

GLÒRIA: Que no cancel·lis, et dic.

CRISTINA: Això no era el que jo volia. Tu necessites desconnectar, riure, parlar, flirtejar un poc... aquestes coses. Amb aquest no podràs fer res de tot això. T'arribarà aquí un mussol que...

GLÒRIA: No ho saps.

CRISTINA: M'ho puc imaginar.

GLÒRIA: Segurament ell també necessita desconnectar i riure.

CRISTINA: Res, mamà. Que no.

GLÒRIA: No cancel·lis.

CRISTINA: Mamà, que et conec. Encara acabaràs cuidant sa mare tu!

GLÒRIA: No diguis dois.

CRISTINA: Tant de bo fos un doi. No, no pots quedar amb ell.

GLÒRIA: Cristina, en què quedam? Duus tot lo dia insistint en que havia venir a aquesta cita que TU m'has concertat.

CRISTINA: Abans de saber les circumstàncies d'aquest home.

GLÒRIA: Que són les mateixes que les meves fa dos mesos. Imagina't la situació inversa, quedam per conèixer-nos, i quan jo li dic que cuida a ma mare, ell em cancel·la, què hauries dit?

CRISTINA: Que era un cabró.

GLÒRIA: Ho veus? Sé pel que està passant. Potser ens va bé a tots dos. Escriu. «Tranquil, cap problema. T'esper».

(Na Cristina ho escriu)

CRISTINA: Jes. *(Li torna el mòbil)* Que sàpigues que les probabilitats que passàs això són... són tan baixes...! Vaja, que aquest tio és una excepció. O un miracle. O un mentider. Per ventura ha dit això perquè l'esperis. Mamà, i si és això?

GLÒRIA: No ho és. Tu ara parteix. No havies quedat?

CRISTINA: Sí, però si vols esperar fins que arribi.

GLÒRIA: No fa falta. Ja no estic nerviosa. M'ha anat bé descarregar.

CRISTINA: Me sap greu, mamà. Jo no volia renyar-te. Només és que em sap greu que...

GLÒRIA: *(La interromp)* Ja ho sé.

CRISTINA: Un dia hem de parlar de tot això, d'acord? De mare a filla. De dona a dona.

GLÒRIA: Em sembla bé. Ara parteix.

CRISTINA: Segur?

GLÒRIA: Segur. I abans de partir torna'm a demanar la cervesa, que pareix que se n'han oblidat.

CRISTINA: Mamà.

GLÒRIA: Què?

CRISTINA: Escolta, que jo... que tu... tens raó, no ets perfecta, no ets la mare perfecta, ni la dona perfecta, ets tu. Tu. I ets bella. Amb be alta. I jo t'estim.

(Na Cristina s'aixeca i besa na Glòria)

CRISTINA: Que vagi molt bé avui vespre.

(Na Cristina se'n va. Queda na Glòria. Potser somriu)

Fosc.

